

**VADLĪNIJAS UN IETEIKUMI
MADONAS NOVADA PAŠVALDĪBAS IESTĀDĒM
RĪCĪBAI GAISA TELPAS APDRAUDĒJUMA GADĪJUMOS**

I. Vispārīgie jautājumi

1. Vadlīnijas paredz vienotu kārtību pašvaldības iestādēm, lai nodrošinātu iedzīvotāju drošību un kritisko funkciju nepārtrauktību, kad tiek saņemti paziņojumi, tai skaitā šūnu apraides paziņojumi, par iespējamu apdraudējumu Latvijas gaisa telpā.
2. Šūnu apraides paziņojums, kas saistīts ar apdraudējumu gaisa telpā, šobrīd ir dzeltenas vai oranžas krāsas brīdinājums:
 - 2.1. dzeltenas krāsas paziņojums ir informējošs paziņojums, kas neprasa tūlītēju iedzīvotāju rīcību, bet aicina būt informētiem par iespējamu apdraudējumu Latvijas gaisa telpā;
 - 2.2. oranžas krāsas paziņojums ziņo par konstatētu apdraudējumu Latvijas gaisa telpā, kas paredz tūlītēju iedzīvotāju rīcību atbilstoši sniegtajām instrukcijām. Šī tūlītējā rīcība tiek iekļauta šūnapraides paziņojumā. Paziņojuma teksts ir ieteikumi rīcībai, lai mazinātu iespējamo apdraudējumu dzīvībai un veselībai.
3. Vadlīnijas un ieteikumi ietver ieteikumus iestādes personāla un klientu rīcībai gaisa apdraudējuma gadījumos (oranžais brīdinājums) pašvaldības izglītības iestādēs, publiskos kultūras un sporta pasākumos.

II. Preventīvie pasākumi visām pašvaldības iestādēm

4. Aktualizēti civilās aizsardzības plāni un evakuācijas plāni;
5. Veikta drošo zonu kartēšana;
6. Izstrādāts iestādes "Rīcības plāns", tajā iekļaujot:
 - 6.1. izziņošanas signālu;
 - 6.2. vietas, uz kurieni doties, secību (konkrēti norādīt, no kuras telpas, kabineta uz kuriem dodas, ņemot vērā visas iespējamās personāla un klientu atrašanās vietas, tai skaitā, sporta zāli, stadionu, baseinu, ēdamzāli utt.);
 - 6.3. informāciju par atbildīgajiem par izpildi;
 - 6.4. informāciju par saziņas veidu ar nepilngadīgo likumiskajiem pārstāvjiem un atbildīgos par to;
 - 6.5. kārtību, kādā nodrošina prioritāros/kritiskos pakalpojumus, personāla pieejamību iestādēs;
 - 6.6. iestādes rīcību vai informācijas apmaiņu neparedzētās situācijās, piemēram, darbību un personāla nodrošinājumu dežūrrežīmā, alternatīvas pārvietošanās maršrutos, saziņu sakaru traucējumu gadījumā, personāla izmaiņas utt.

III. Rīcība izglītības iestādēs

7. Ja brīdinājums par gaisa telpas apdraudējumu ir izziņots ārpus darba laika un līdz plkst. 7.00 nav paziņots par apdraudējuma beigām:
 - 7.1. izglītojamo pārvadājumi nenotiek;
 - 7.2. mācību process nenotiek vai tiek organizēts attālināti;
 - 7.3. iestādes vadība organizē un nodrošina darbību dežūrrežīmā, nodrošina bērnu pieskatīšanu;
8. Ja brīdinājums par gaisa telpas apdraudējumu saņemts izglītojamo pārvadājuma laikā:
 - 8.1. pašvaldības transportlīdzekļa vadītājs nodrošina iespējami drošu aizsegu vai turpina maršrutu līdz izglītības iestādei, informējot iestādes vadītāju par izglītojamo nogādāšanu;
 - 8.2. izglītojamās sagaida izglītības iestādes atbildīgais personāls;
 - 8.3. izglītojamie uzturas telpās līdz paziņojumam par apdraudējuma beigām;
 - 8.4. vecāki tiek informēti par izglītojamo atrašanās vietu un turpmāko rīcību.
9. Ja brīdinājums par gaisa telpas apdraudējumu tiek saņemts laikā, kad izglītības iestādēs noris mācību process:

- 9.1. izglītības iestādes aptur mācību procesu uz apdraudējuma laiku, ievērojot atbildīgo dienestu norādījumus un drošības pasākumus;
- 9.2. izglītības iestādes nodrošina saziņu ar izglītojamo vecākiem un informē par ieteikumu nedoties pēc bērniem uz izglītības iestādi, ja apdraudējums turpinās;
- 9.3. izglītības iestādes organizē personāla un izglītojamo uzskaiti.
10. Pēc paziņojuma par apdraudējuma atcelšanu atsāk mācību procesu un izglītojamo pārvadājumus.
11. Ja līdz izglītības iestādes darba laika beigām nav paziņots par apdraudējuma beigām, iestādes vadītājs nodrošina izglītības iestādē esošo izglītojamo drošības uzraudzību līdz apdraudējuma beigām vai līdz brīdim, kad atbildību pārņem vecāks vai likumiskais pārstāvis.

IV. Rīcība pašvaldības publiskos kultūras un sporta pasākumos

12. Ja brīdinājums par gaisa telpas apdraudējumu izziņots pirms publiska pasākuma sākuma un nav atcelts 1 stundu pirms pasākuma sākuma:
 - 12.1. āra publiskie pasākumi tiek atcelti vai pārcelti;
 - 12.2. telpu pasākumi izvērtējami individuāli, ņemot vērā drošības prasības un operatīvo dienestu rekomendācijas;
 - 12.3. pasākuma organizators informē dalībniekus un apmeklētājus par turpmāko rīcību.
13. Ja brīdinājums par gaisa telpas apdraudējumu saņemts publiska pasākuma laikā:
 - 13.1. āra pasākums nekavējoties tiek pārtraukts un dalībnieki tiek mudināti doties uz tuvākajām drošajām telpām vai patveršanās vietām;
 - 13.2. pasākumos telpās uzaicinātie viesi un apmeklētāji paliek telpās, pārvietojas prom no logiem un stiklotām virsmām un ievēro organizatoru un operatīvo dienestu norādījumus;
 - 13.3. pasākuma organizators nodrošina informācijas apriti.

V. Ieteikumi izglītojamo likumiskajiem pārstāvjiem gaisa apdraudējuma gadījumā

14. Nepilngadīgo likumiskajiem pārstāvjiem jāievēro vispārīgās rekomendācijas un atbildīgo dienestu norādījumi un jārīkojas tā, lai nodrošinātu gan savu, gan bērnu drošību, tajā skaitā:
 - 14.1. savlaicīgi pārrunāt iespējamās apdraudējumus un vienoties par skaidru rīcības plānu;
 - 14.2. ārkārtas situācijā saglabāt mieru, rīkoties pārdomāti un izvairīties no panikas;
 - 14.3. kamēr pastāv gaisa apdraudējums, nedoties uz izglītības iestādi pakal bērnam – izglītības iestādē parūpēsies par viņa drošību;
 - 14.4. sekot izglītības iestādes sniegtajai informācijai par situāciju, saziņas kārtību un drošākajām vietām izglītības iestādē;
 - 14.5. pašiem atrast drošu vietu vai patvērumu un uzturēties tajā līdz turpmākiem norādījumiem;
 - 14.6. ierobežot pārvietošanos un rūpīgi izvērtēt nepieciešamību doties ārpus drošās vietas;
 - 14.7. nodrošināt, ka bērns zina svarīgāko kontaktinformāciju (vecāku tālruna numurus, izglītības iestādi);
 - 14.8. vienoties ar bērnu par rīcību, ja saziņa uz laiku nav iespējama;
 - 14.9. sekot tikai uzticamiem informācijas avotiem, nefilmēt, nefotografēt, neizplatīt nepārbaudītas ziņas;
 - 14.10. informēt izglītības iestādi par būtiskām izmaiņām informācijā par bērnu (piemēram, kontaktinformācijā vai uzticības personām, kas drīkst izņemt bērnu no izglītības iestādes);
 - 14.11. nedoties uz izglītības iestādi pakal bērnam līdz gaisa apdraudējuma beigām, ievērot noteikto bērnu izņemšanas kārtību pēc apdraudējuma beigām.
15. Sniegt atbalstu nepilngadīgajam arī pēc apdraudējuma:
 - 15.1. pēc krīzes pārrunāt notikušo ar bērnu, uzklaut viņa sajūtas un sniegt emocionālu atbalstu;
 - 15.2. ja nepieciešams, meklēt psiholoģisko palīdzību vai speciālistu konsultāciju;
 - 15.3. regulāri pārskatīt un atjaunot ģimenes rīcības plānu gaisa apdraudējuma gadījumā.

Svarīgākais!!! Saglabājiet mieru, uzticieties izglītības iestādes un atbildīgo dienestu norādījumiem, un rīkojieties tā, lai nodrošinātu gan savu, gan bērnu drošību!

Aicinām iedzīvotājus sekot tikai oficiālajiem informācijas avotiem, viedtālrunos ieteicams lejupielādēt [112 Latvija lietotni](#), kur pieejama aktuālā informācija un rekomendācijas rīcībai krīzes situācijās.